29 Σεπτεμβρίου 2025

Έκθεση αφιερωμένη στον Άγιο Δημήτριο εγκαινίασαν Οικουμενικός Πατριάρχης και ΠτΔ

/ Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Αν. Τασούλας εγκαινίασε από κοινού με τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο το μεσημέρι της Δευτέρας, 29 Σεπτεμβρίου 2025, τη φωτογραφική έκθεση *«Σε υπέρμαχον η οικουμένη: Ο Άγιος Δημήτριος ο Μυροβλήτης στα Βαλκάνια: Εμβληματικοί λατρευτικοί χώροι, φορητές εικόνες και τοιχογραφίες»*, στο Κτήριο Μ1 του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης.

Στα εγκαίνια παρέστησαν, επίσης, η Υπουργός Παιδείας Σοφία Ζαχαράκη, η οποία εκπροσώπησε την Κυβέρνηση και τον Πρωθυπουργό, ο Γ.Γ. της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της ΝΔ Μάξιμος Χαρακόπουλος, ως εκπρόσωπος του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων, οι Υφυπουργοί Εξωτερικών Γιάννης Λοβέρδος, Ανάπτυξης Σταύρος Καλαφάτης, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης Άννα Ευθυμίου, ο Πατριάρχης Βουλγαρίας κ.κ. Δανιήλ, ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος, ο Αρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας κ.κ. Ιωάννης, Μητροπολίτες, Αρχιεπίσκοποι, ο πρώην Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης Ευάγγελος Βενιζέλος, βουλευτές, ο Πρόεδρος της ΚΕΔΕ και Δήμαρχος Αμπελοκήπων – Μενεμένης Λάζαρος Κυρίζογλου, εκλεγμένοι της αυτοδιοίκησης και εκπρόσωποι του Στρατού και των Σωμάτων Ασφαλείας.

Στον χαιρετισμό του, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Τασούλας τόνισε: *«Με ξεχωριστή χαρά παρευρίσκομαι στα εγκαίνια της φωτογραφικής εκθέσεως. Μιας εκθέσεως όπου παρουσιάζονται ναοί και μονές του Αγίου Δημητρίου στον χριστιανικό κόσμο των Βαλκανίων, στο Φανάρι, στη Σερβία, στη Ρουμανία, στη Βουλγαρία, στην Αλβανία και στην Ελλάδα. Με τον τρόπο αυτό, η έκθεση υπογραμμίζει τη διάδοση της τιμής του Αγίου Πολιούχου της Θεσσαλονίκης στον βαλκανικό χώρο από τη βυζαντινή περίοδο μέχρι σήμερα»*.

Ο κ. Τασούλας πρόσθεσε πως *«ο Άγιος Δημήτριος, ο οποίος συνδύασε τον υγιή πατριωτισμό με την οικουμενικότητα, μας δείχνει ότι στην Ορθοδοξία, το υπερεθνικό δεν αναιρεί το εθνικό. Η Ορθοδοξία δεν καταργεί το εθνικό στοιχείο, αλλά και δεν το αφήνει να λειτουργεί διασπαστικά ή απομονωτικά»*.

Ακολουθεί ο χαιρετισμός του Προέδρου της Δημοκρατίας:

«Με ξεχωριστή χαρά παρευρίσκομαι στα εγκαίνια της φωτογραφικής εκθέσεως «Σε υπέρμαχον η οικουμένη: Ο Άγιος Δημήτριος ο Μυροβλήτης στα Βαλκάνια: Εμβληματικοί λατρευτικοί χώροι, φορητές εικόνες και τοιχογραφίες».

Μιας εκθέσεως όπου παρουσιάζονται ναοί και μονές του Αγίου Δημητρίου στον χριστιανικό κόσμο των Βαλκανίων, στο Φανάρι, στη Σερβία, στη Ρουμανία, στη Βουλγαρία, στην Αλβανία και στην Ελλάδα. Με τον τρόπο αυτό η έκθεση υπογραμμίζει τη διάδοση της τιμής του Αγίου Πολιούχου της Θεσσαλονίκης στον βαλκανικό χώρο από τη βυζαντινή περίοδο μέχρι σήμερα.

Ο Άγιος Δημήτριος, ο πολιούχος και προστάτης της Θεσσαλονίκης, αποτελεί ένα τέλειο πρότυπο συνυπάρξεως του υγιούς πατριωτισμού και της οικουμενικής διαστάσεως της Ορθοδοξίας. Είναι ο «φιλόπολις», «ο Σωσίπολις», ο «Σωσίπατρις», «της Θεσσαλονίκης μέγας φρουρός» και ταυτόχρονα «ο υπέρμαχος της οικουμένης».

Ο Κωστής Παλαμάς, προσκυνώντας το 1927 τον τάφο του πολιούχου, επανέλαβε τα λόγια του Κων/νου Σάθα ότι ο Άγιος Δημήτριος είναι ο κατεξοχήν των Ελλήνων Άγιος και εκπροσωπεί τον αληθή του Ελληνισμού φοίνικα. Παράλληλα, η σημερινή φωτογραφική έκθεση φανερώνει την οικουμενικότητα του Αγίου ιδιαίτερα στον χώρο των Βαλκανίων.

Αυτή η πόλη που έδωσε τους φωτιστές και εκπολιτιστές των Σλάβων, τους κατεξοχήν εκφραστές του οικουμενικού πνεύματος της Ορθοδοξίας, τον Κύριλλο και Μεθόδιο, έδωσε και έναν οικουμενικό άγιο, τον Μυροβλύτη Δημήτριο, τον οποίο οι σλαβικοί λαοί έκαναν και δικό τους άγιο.

Στη Βουλγαρία η τιμή στον Άγιο Δημήτριο είναι πολύ μεγάλη. Διαδόθηκε από τους μαθητές των Κυρίλλου και Μεθοδίου και αγκαλιάζει όλο το πολιτιστικό γίγνεσθαι του βουλγαρικού λαού. Μετά τον 11ο αιώνα το όνομα του Μεγαλομάρτυρος συνδέεται στενότατα με τον ρωσικό λαό και η τιμή του στα δύσκολα χρόνια των Ταταρικών επιδρομών προσλαμβάνει εθνική σημασία. Την ίδια ευρεία διάδοση λαμβάνει η τιμή του Αγίου στη Σερβία και στη Ρουμανία.

Εντυπωσιακή είναι η πληροφορία αγνώστου συγγραφέως του οποίου διασώθηκε διάλογος με τον τίτλο «Τιμαρίων» για την εμπορική πανήγυρη που την ονομάζει «Δημήτρια». Έμποροι συνέρρεαν από πολλά σημεία όχι μόνο της αυτοκρατορίας, αλλά και από άλλες χώρες, και η γιορτή προσλάμβανε οικουμενικό χαρακτήρα. Στην οικουμενική διάσταση της γιορτής του Αγίου Δημητρίου αναφέρεται και ο Γρηγοράς, ο οποίος μιλάει για τη φήμη του Αγίου Δημητρίου όχι μόνο στην Ευρώπη, αλλά και στην Αίγυπτο, τη Λιβύη, την Αραβία, τον Καύκασο και τις

εκβολές της Τυναϊδος.

Ο Άγιος Δημήτριος, ο οποίος συνδύασε τον υγιή πατριωτισμό με την οικουμενικότητα, μας δείχνει ότι στην Ορθοδοξία το υπερεθνικό δεν αναιρεί το εθνικό. Η Ορθοδοξία δεν καταργεί το εθνικό στοιχείο, αλλά και δεν το αφήνει να λειτουργεί διασπαστικά ή απομονωτικά.

Το Οικουμενικό Πατριαρχείο, που καταδίκασε το 1872 τον εθνοφυλετισμό ως αίρεση, δεν καταδίκασε την εναρμόνιση Ορθοδοξίας και εθνικών παραδόσεων, αλλά την εκτροπή στις ακρότητες, όπως η διεκδίκηση κυρίαρχου εθνικιστικής δυνάμεως από την Εκκλησία, η οποία είναι αντίθετη προς το πνεύμα της Αγίας Γραφής και της ορθόδοξου παραδόσεως. Ο ακραίος εθνικισμός ως διχαστικό γεγονός που ταλαιπώρησε και ταλαιπωρεί τη Ν.Α. Ευρώπη, κατατέμνει την οικουμενικότητα της Ορθοδοξίας, καταστρατηγεί την ενότητα ων ανθρώπων και έρχεται σε πλήρη αντίθεση με το κήρυγμα της παγκοσμιότητας και υπερφυλετικότητας της εν Χριστώ σωτηρίας.

Ευχηθείτε, Παναγιώτατε, ο Άγιος Δημήτριος να αποτελέσει ένα σύμβολο κοινής πνευματικής παραδόσεως, προβολής της οικουμενικότητας του Χριστιανισμού και του σεβασμού της ετερότητας ατόμων και λαών».

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης, από την πλευρά του, συμπλήρωσε πως «οι φωτογραφίες της έκθεσης αποκαλύπτουν μια μοναστηριακή κοινότητα, ένα κοινό βίωμα πίστης και λατρείας, το οποίο υπερβαίνει τα όρια των κρατών και ενώνει

τους λαούς των Βαλκανίων γύρω από το Μεγαλομάρτυρα. Ο Άγιος Δημήτριος δεν ανήκει μόνο σε μία πόλη, σε ένα μόνο έθνος αλλά σε όλη την Οικουμένη της Ορθοδοξίας».

Στον δικό του χαιρετισμό, ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος ευχήθηκε η έκθεση να ταξιδέψει και σε άλλες βαλκανικές χώρες, δίνοντας συγχαρητήρια σε όλους τους συντελεστές, ενώ χαιρετισμό απηύθυνε και η πρόεδρος του Δ.Σ. του Ευρωπαϊκού Κέντρου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων Ναταλία Πούλου.

Στην έκθεση παρουσιάζεται η τιμή που αποδίδεται στον Άγιο Δημήτριο, στον βαλκανικό χώρο, από τη βυζαντινή περίοδο μέχρι και σήμερα. Προβάλλονται ναοί και μοναστήρια αφιερωμένα στον Άγιο Δημήτριο, καθώς και έργα μνημειακής ζωγραφικής και μικροτεχνίας με εικονογραφικά θέματα που σχετίζονται με τον βίο του.

Η φωτογραφική έκθεση συνδιοργανώθηκε από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος και το Υπουργείο Πολιτισμού, και υλοποιήθηκε από το περιοδικό «Θεολογία» σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων.

(Με πληροφορίες από ΑΠΕ-ΜΠΕ)